

ling for nogle Aar tilbage, saaledes at jeg i alt væsentligt kan henvise ærede Medlemmer til mine Udtalelser den Gang. Jeg skal kun ganske kort besvare det ene Spørgsmaal, som maaske kunde rejse sig om, hvor man fik Jorden fra til Oprettelsen af saadanne mange Brug; thi det er jeg temmelig sikker paa, at hvis Forholdene bleve ordnede saa godt, som jeg har antydet, vilde der blive Rift om dem, man vilde i langt højere Grad, end hidtil har været Tilfældet, under denne Lov komme til at føle, at der er Trang dertil. Det er da ganske rigtigt, at vi sidste Gang foreslog Ekspropriation, og det mener jeg ogsaa, man bør sætte ind i dette Forslag. Det er flere Gange sket, at Landarbejdere gerne ville have haft Jord, men ikke have kunnet faa det. Der har saaledes været en Mand hos mig en Gang, som klagede over, at han ikke kunde faa Jord i sin Hjemstavn, fordi der ingen Jord var til Salgs; Sogneraadet kunde ikke skaffe ham noget. Dette Forhold synes jeg var meget uheldigt, og jeg henviste ham til Formanden for Kommissionen for mulig der at faa Raad og se at faa det ordnet. Jeg har ikke senere hørt noget til Manden. Nu stiller det sig saaledes, at alt skal ske ved Overenskomst. Men der ligger rundt omkring i Sognene store Masser af Jord, som det vilde være til vort Lands og vort Folks Gavn at faa ind under Husmandsdrift, saa at det derigennem kom frem til en højere Kultur, medens vi nu staa magtesløse over for det og ikke evne at drage det ind under denne højere Kultur. Derfor synes jeg, at vi i det foreliggende Lovforslag maa komme til at faa Ekspropriation indført. Jeg hørte nok, at det ærede Medlem fra Grenaa (N. Pedersen) før udtalte, at det, at vi i et tidligere Forslag have forlangt Ekspropriation, kan have været en Hindring for Forslaget Gennemførelse. Men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at Folketinget her selv ved 2den Behandling vedtog Ekspropriation og først senere hen strøg den, saaledes at denne Tanke heller ikke er ny (Afbrydelse). Der er et æret Medlem, der siger, at det er en gammel Tanke, men derfor behøver det ikke at være en daarlig Tanke. Som sagt, ærede Medlemmer kende vort principielle Standpunkt paa dette Omraade, de ville kunne se det under Sagens tidligere Behandling, og jeg skal ikke opholde mig videre derved. Jeg vil kun forbeholde mig Ret til at føre vort principielle Syn frem igen om fornødent, idet jeg har den Overbevisning og den Tro, at vi ikke naa til-

strækkelig langt frem paa denne Sags Omraade uden ad denne Vej, og saa er det ganske naturligt, at jeg vedbliver at føre Sagen frem. Jeg gør mig ikke noget Haab om denne Gang at faa disse Tanker gennemførte, men jeg tror, at Tiden en Gang vil komme dertil.

Jeg skal derefter gaa over til kort at omtale de Forandringer, der ere skete ved det foreliggende Lovforslag, siden vi sidste Gang havde med Sagen at gøre, og jeg skal omtale enkelte af disse Forandringer. Sagen er jo blevet drøftet ude omkring i Landet, Husmændene have drøftet den paa deres Møder, og Landboforeningerne have drøftet den paa deres Møder, og der er en Ting, som er overordentlig glædelig ved denne Drøftelse, og det er dette, at det er gaaet ud som et fælles Resultat af alle disse Overvejelser, at det, der skulde naas, var selvstændige Hjem, saa selvstændige Hjem, at Familien kunde leve paa disse Lodder, uden, eller uden i nogen væsentlig Grad at arbejde for andre. Det er glædeligt, at denne Overbevisning har slaaet igennem, fordi ærede Medlemmer ville erindre, at den Gang, Sagen var for sidst, løftede der sig stærke og ret betydningsfulde Røster for, at Lodderne skulde være saaledes, at de bleve en Hjælp til Landarbejdernes Arbejde for andre, at Landarbejdere, Daglejere og Selvejere paa Huslodder skulde være uløseligt forbundet med hinanden for at bringe det til Veje, som Familien skulde leve af. Aarene, der ere gaaede, have vist, at vi, der holdt paa, at Hjemmene skulde være selvstændige og Lodden saa stor, at dens Bruger kunde leve deraf uden i væsentlig Grad eller helst slet ikke at tage Arbejde for andre, have faaet Ret. Det er et Resultat, som jeg synes, man maa fastslaa, og derfor ser man ogsaa, at Landbrugsministeren nu, da han fremkommer med Forslaget, i nogen Grad fjerner sig fra de Tanker, der saaledes kom frem, idet han hæver den Sum, som Laaneværdien maa naa, fra 4 til 5,000 Kr. og derved gør Lodderne større, gør det mere sandsynligt, at Loddens Bruger kan leve af Lodden og af at dyrke den. Dette er et Forslag, som jeg kan give min Billigelse. Der har været Tanker oppe om at sætte Summen endnu højere end til de 5,000 Kr., som Landbrugsministeren foreslaar, op til 6 eller 7,000 Kr. Husmændene have paa en af deres Forsamlinger foreslaaet 7,000 Kr., paa Landboforeningernes Delegeretmøde blev der foreslaaet 6,000; men Landbrugsministeren bliver staaende ved 5,000. Jeg